

Urheilukuvaus

Urheilukuvaus

Nitta Soininen

Yrkeshögskolan Novia

Examen; Bildkonstnär (YH), fotografering

Utbildning: Konst och kultur

Jakobstad, 2021

Lopputyö

Tekijä: Nitta Soininen

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Kuvataiteilija Pietarsaari

Syventävät opinnot: Valokuvaus

Ohjaajat: Lars Rebers, Emma Westerlund

Nimike: Urheilukuvaus

Päivämäärä: 26.03.2021 Sivumäärä: 40 Liitteet: 0

Tiivistelmä

Lopputyön aiheena on urheilukuvaus, joka on yksi valokuvauksen muoto, jonka tarkoitus on välittää tunteita. Siinä tarvitaan tarkkaa silmää ja tilannetajua.

Valitsin tämän aiheen siksi, koska olen kuvannut jääkiekkoa pitkään. Olen kuvannut urheilutapahtumassa tärkeimpiä kuvauksen kohteita, jotka olivat tuuletukset, taklaukset ja maalivahtien upeat torjunnat.

Kun urheilu ei olisi mitään ilman valokuvaajaa, koska hän taltioi koko urheilutapahtuman ja päästää muut kuvien avulla mukaan tunteeseen.

Valokuvaaja ikuistaa fanien eleitä sekä kaukalossa tapahtuvia ilon ja surun hetkiä.

Kieli: Suomi

Avainsanat: valokuvaus, urheilukuvaus, urheilu, jääkiekko, kirja

BACHELOR'S THESIS

Author: Nitta Soininen

Degree Programme: Bachelor of Arts and Culture, Jakobstad

Specialization: Photography

Supervisors: Lars Rebers, Emma Westerlund

Title: Sports photography

Date: 26.03.2021 Number of pages: 40 Appendices: 0

Summary

The topic of the thesis is sports photography is one form of photography that is meant to convey emotions. It requires an accurate eye and situational awareness.

I chose this topic because, as I have described hockey for a long time. I have photographed sporting event in the main description of the items that were for ventilation, and the goaltender tackles spectacular save.

When sports would be nothing without a photographer, because he captures the whole sporting event and lets others in with emotion through images.

The photographer captures the gestures of the fans as well as the moments of joy and sorrow in the trough.

Language: Finnish

Key words: photography, sport photography, sport, ice hockey, book

EXAMENSARBETE

Författare: Nitta Soininen

Utbildning och ort: Bildkonstnär, Jakobstad

Fördjupning: Fotograf

Handledare: Lars Rebers, Emma Westerlund

Titel: Sportfotografering

Datum: 26.03.2021 Sidantal: 40 Bilagor: 0

Abstrakt

Mitt slutarbete handlar om sportfotografi. Jag har fotograferat ishockey. Sportfotografering handlar mycket om känslor. Man måste ha bra ett bra öga och god reaktionsförmåga.

Det hjälper att känna till sporten. Jag har fotograferat ishockey länge och är väldigt intresserad av sporten. Fotografering är en viktig del av sporten.

Det hjälper till att dokumentera och föreviga stunder från matchen så att andra kan ta del av det i framtiden.

Det handlar lika mycket om publikens känslor som spelarnas, så det är viktigt för fotografera att även fånga publikens reaktioner.

Språk: Finska

Nyckelord: fotografi, sportfotografering, sport, ishockey, bok

Sisällysluettelo

Oma projekti	6
Suomen urheilunhistoria	7-9
Vanhat urheilukuvat	9-11
Urheilukuvauksen historia	12-13
Urheilujournalismi	14-16
Seuran näkyvyys sosiaalisessa mediassa	16
Oma kiinnostus? Miksi?	17-19
Oma jääkiekkotausta	20-22
Tunnettuja urheiluvalokuvaajia	22-23
Urheiluvalokuvaajia	24-25
Suomalaisia urheiluvalokuvaajia	25-31
Miten urheilukuvaus eroaa muista?	32-33
Urheilukuvauksen tärkeitä asioita	33-37
Viitteet	37-40

Oma projekti

Silloin kun piti alkaa miettimään aihetta, mitä kuvaisi, oli se vähän vaikeaa. Ajatuksissa oli niin monta ideaa, joita voisi kuvata. Mutta päätin valita tutun aiheen ja näyttää sitä muille.

Kaikilla jääkiekkoa kuvaavilla on ihan erilaisia kuvia, vaikka he kuvaisivat samassa pelissä. Kuvien muokkaamiseen käytetään paljon aikaa.

On helppo valita sellainen valokuvauksen kohde, josta tietää eniten ja jota on valokuvannut eniten ja mahdollisesti erottuu muista. Valokuvauksen osalta jääkiekko on lempiasiani.

Kun aihe oli valittu, piti päästä kuvaamaan. Pääsinkin kuvaamaan muutamaan otteluun, ja sain niistä paljon kuvia, joista valita. Vaikein valinta oli valita peli, josta valitsee kuvat kirjaa varten, ja saada ne järkevään järjestykseen.

Suomen urheilun historia

Suomi kuului maailman huippu-urheilumaihin vuosien 1918–1938 välisenä aikana. Silloin urheilulajeina olivat kestävyysjuoksu ja paini, joissa suomalaiset pärjäsivät hyvin. Talviolympialaisten aikana eniten mitaleja tuli pikaluistelusta ja maastohiihdosta. Kestävyysjuoksusta kaikille on jäänyt mieleen Paavo Nurmi ja keihäänheitosta Ville Ritola.

Yleisurheilussa ei ole tullut sen jälkeen paljon mitaleja. Viimeksi juoksussa kultaa on voittanut Lasse Viren, ja sen jälkeen mitalivoittoja ovat tuoneet vain keihäänheittäjät.

Talvella menestyslajeja ovat olleet mäkihyppy ja maastohiihto. Maastohiihdossa on ollut monia menestyjiä. Mäkihypyssä menestynein suomalainen on ollut Matti Nykänen. Ensimmäiset hiihtokilpailut Suomessa järjestettiin 1879.

Formula 1 -sarjassa on tullut jonkin verran menestystä: Suomeen on tullut 4 maailmanmestaruutta. Keke Rosberg toi ensimmäisen mestaruuden, Mika Häkkinen on vienyt tittelin kahdesti ja Kimi Räikkönen kerran.

Vuonna 1952 Suomen jääkiekkomaajoukkue oli ensimmäistä kertaa mukana talvi olympialaisissa Oslolla. Sen jälkeen Suomi pääsi vuoden 1960 Squaw Valleyn talviolympialaisiin.

Suomessa jääkiekko alkoi kiinnostaa vasta 1980-luvulla, mutta kun ei tullut kansainvälistä menestystä, ei tullut läpimurtoa, vaikka 1965 oli Suomessa ensimmäiset MM-kisat. Ne piti alun perin pitää Helsingissä, mutta jäähalli ei valmistunut ajoissa, joten kisat siirrettiin Tampereelle. Niiden kisojen aikana Suomi sai suuren huomion ja suosion. Kisat olivat vuoden tärkein urheilutapahtuma.

Lajin suosio 1990-luvulla ei kuitenkaan ollut suurta. Menestystä ei tullut, eikä Yle halunnut kisojen tv-oikeuksia. Ennen vuoden 1993 kisoja Suomi pelasi sellaista kiekkoa, joka kiinnosti vain osaa suomalaisista. Kun Peltonen ja Koivu tulivat pelaamaan, he näyttivät, miten sitä jääkiekkoa pitää pelata. Jos Suomi menestyy, suomalaiset fanit saavat kokea onnellisuutta, tyytyväisyyttä ja saavutuksen tunteita.

Ennen vuotta 1980 jäähalleja oli 20, mutta sen jälkeen niiden määrä kolminkertaistui 60 jäähalliin. Jäähallien rakentamisesta vastasivat pitkälti kunnat.

Jääkiekko sai 1990-luvulla karnevaalin piirteitä, eikä tämä juhla ole vieläkään päättynyt. Lippujen liehunnan rinnalle tulivat aiempaa enemmän kasvomaalaukset, Suomi-paidat, kekseliäät asukokonaisuudet, naamarit ja peruukit.

“Suomen jääkiekkomaajoukkue voitti ensimmäisen kerran maailmanmestaruuden vuonna 1995, ja myös vuoden 1994 MM-kisat menivät hyvin, kun Suomi sai hopeaa. Toinen maailmanmestaruus tuli vuonna 2011. Vuosien 1995 ja 2011 finaalipelit olivat Ruotsia vastaan. Kolmas maailmanmestaruus tuli vuonna 2019, ja finaaleissa oli vastassa Kanada.”(Tatu Heiskanen 8.12.2017 klassikka verkkolehti)

Vanhat urheiluvalokuvat

Kun katsoo vanhoja urheilukuvia, huomaa että paljon on muuttunut. Ennen kypärät olivat erilaisia kuin nykyään. Ennen niissä ei ollut visiiriä, nykyään on. Myös maalivahdin kypärä on muuttunut. Ennen oli vaikeampi saada hyviä urheilukuvia, kun kuvattiin filmille. Nykyään se on helpompaa. Mustavalkoiset kuvat ovat ainakin urheilun kohdalla tylsiä, kun taas väri tuo kuviin eräänlaista eloa. Ulkona oli mielekkäämpää pelata, koska siellä oli kuvaajien helpompi kuvata, valotuksen osalta.

Kun vertaa vanhoja jäähallissa otettuja jääkiekkovalokuvia ja yleisurheilukuvia, huomaa eron. Vanhoissa yleisurheiluvälökuvissa on eri tunnelma, kun niitä vertaa nykyajan kuviin. Myös urheiluvälineet ovat kehittyneet.

Ennen mailat ja luistimet olivat erilaisia kuin nykyään. Katsojat istuivat katsomossa puupenkeillä. Nykyään hallissa on pehmeät penkit, paitsi seisomakatsomojen kohdalla puupenkit, mutta seisomakatsomoissa seistään pelin ollessa käynnissä ja istutaan erätauoilla.

Vuosien varrella kamerat ovat kehittyneet, ja 1935 kehiteltiin värifilmi. Värit toivat mielenkiintoa kuviin. Joillekin vanhat valokuvat voivat olla arvokkaita ja hyviä muistoja.

Jääkiekossa ensimmäinen ikoninen kuva on 1970-luvulta, Bobby Orrin tekemä voittomaali jatkoajalla. Kuvassa hän on ilmassa ja tuulettaa samalla. Kuvassa huomion kiinnittää se, että pelaajilla ei ole kypärää. Vastustajajoukkueen pelaaja näyttää pettyneeltä.

Nat Fein on ottanut kuuluisan kuvan ennen baseballpeliä, jossa kaikki kiittävät Babe Ruthia. Hän kamppaili syövän kanssa ja joutui lopettamaan sen takia. Kansa halusi muistaa häntä ja jäädytti hänen pelinumeronsa. Kuvassa pelaajat seisovat valkoisella viivalla ja Ruth seisoo keskellä.

Amerikkalaisessa jalkapallossa legendaarinen valmentaja Vince Lombardi kannettiin pois kentältä, kun hän juhli toista mestaruuttaan. Kuvassa joukkueen pelaajat kantavat häntä ja ovat iloisella tuulella. Muut valokuvaajat ottavat myös kuvia, kun hetket pitää saada filmille.

Toinen baseballkuva, jossa pelaaja ottaa täydellisen kopin. Pelaajat tietävät, että välillä ei ole helppo ottaa koppeja, mutta sitten kun se onnistuu, tunne on erittäin hyvä. Kuvassa Willie Mays ottaa kopin, kun pallo on tullut korkealta, mutta menee pitkälle.

Jalkapallossa Brandi Chastainin tuulettaessa otettu kuva, josta näkee, miten iloinen ja onnellinen hän on onnistuessaan. Peli päättyi voittorangaistuspotkuun, ja USA:n joukkue voitti sen.

Ensimmäinen ihminen, joka juoksi mailin alle 4 minuuttiin, oli Roger Bannister. Se oli todiste siitä, että ihmiskeho pystyy mihin vain, kun se ajetaan äärirajoille.

Urheiluvälilokuvauksen historia

1800-luvulla ei ollut ammattilaisliigoja, joukkueita tai urheilutapahtumia. Kamerakin oli vielä kehitysvaiheessa. Pikkuhiljaa urheilu alkoi ottamaan suuremman roolin.

Urheilupalokuvauksen historia on alkanut jo ennen 1970-lukua. 1990-luvulla digitaaliset valokuvat alkoivat yleistyä. Silloin jos osti kalliin kameran, ei välttämättä saanut hyviä toimintakuvia. Lisäksi piti olla siellä, missä toiminta oli. Oli hyvä omistaa filmikamera, joka oli nopeampi ja jolla pystyi ottamaan kuvia toiminnasta. Urheilu oli yksi niistä kuvauskohteista, jossa oli toimintaa.

“Ensimmäinen laji, jota valokuvattiin, oli amerikkalainen baseball ja sitä valokuvataan edelleen.”
(Jennifer Classin 18.6.2015 The History Of Sports Photography)

Keksittiin myös uusi tapa tulostaa kuvia, joka paransi valokuvien tulostustapaa, etenkin urheilukuvien. Uudet tekniikat auttoivat valokuvaajia, koska kuvista sai paremmin negatiiveja.

Valokuvaus on ollut olemassa jo sata vuotta. Siinä aikana monet valokuvaajat ovat ottaneet lukuisia kuvia urheilijoista.

Ajan mittaan urheilu alkoi ottaa suuremman roolin. Suomessa suosittua oli yleisurheilu, kun Suomi pääsi suurten maiden joukkoon olympiakisoissa. Pesäpallo tuli suosioon sisällissodan aikana. Jalkapallossa oli pelkästään yliopistojoukkueita.

Urheilujournalismi

Ajan saatossa suomalaiset pääsivät pelaamaan heille vieraita lajeja, joita muut maat olivat jo pelanneet. Lehdistö kuvaili suomalaisten suorituksia, ja siksi yksi merkittävin asia oli konkreettisuus. Kun televisiota ei vielä ollut, seuraavan päivän lehdestä seurattiin edellisen päivän pelit, sillä niistä kirjoitettiin jonkin verran, jos ei päässyt paikan päälle. Vuosien mennessä eteenpäin perinne on muuttunut: nykyään toimittajat haastattelevat pelaajia ja analysoivat tapahtumia.

Jääkiekon varhaisvaiheet Suomessa välittyivät kansalle radion kautta. Vastaanottimien ääressä seurattiin herkeämättä selostajan kuvailua, tulkintoja ja tietysti ottelutapahtumia. Jääkiekon kaltaiselle urheilulle televisio tarjosi kuitenkin aivan uudenlaiset ulottuvuudet.

Urheilutoimittajien pitää keskittyä kansainvälisesti suosituimpiin urheilulajeihin, joissa tulee myös menestystä. Lajit, joita kannattaa seurata eniten, vaihtelevat maittain. Suomi on Kanadan ohella ainoa maa, jossa jääkiekolla on ykköslajin status. Esimerkiksi Ruotsissa jalkapallo ja jääkiekko ovat samalla tasolla.

Naapurimaassa eli Ruotsissa urheilujournalismi on paljon monipuolisempaa kuin Suomessa. Ruotsissa otetaan paljon enemmän kantaa ja kirjoitetaan yksityiskohtaisemmin ja laajemmin. Juttuja kirjoitettaessa käytetään monia eri kulmia, jotta kaikki tekstit eivät olisi samanlaisia, sillä samanlaisuuteen voi jossain välissä kyllästyä.

Ruotsi on isompi maa kuin Suomi, joten heillä on enemmän toimittajia, ja kaikki kirjoittavat erilaisia juttuja, koska ei kukaan ihan samanlaista tekstiä pysty kirjoittamaan. “Siellä kirjoitetaan peleistä ennakkoja, mitä on odotettavissa, mutta ei pakosti nekään voi olla oikeassa, kun pelissä voi tapahtua mitä vain, yllätyksiin kannattaa varautua. He kirjoittavat myös mielipidejuttuja ja tekevät laajoja reportaaseja asiasta. He haluavat kirjoittaa siitä, joka kiinnostaa lukijaa ja kuluttajia.” (Antti Laine 7.12.2012 Sveriges Radio)

Lehdessä tarvitaan valokuvaajia, että lehtiin saadaan jonkinlaista kuvitusta, koska ilman kuvaa lehdessä olisi vain tekstiä, ja se olisi tylsää luettavaa. Jos haluaa kehittää uraa urheiluvälökuvauksessa, parhaiten se onnistuu sanomalehdissä.

Seuran näkyvyys sosiaalisessa mediassa

Ennen sosiaalista mediaa kaikki jutut olivat lehdissä. Paljon on maailma kehittynyt siitä. On tullut esimerkiksi sosiaalisen median kanavat Facebook, Instagram ja Twitter. Urheilujoukkueiden kannattaa olla siellä, missä pelaajat, katsojat, fanit ja taustavaikuttajat ovat. Joukkueet ovat tehneet niihin profiilin. Instagramiin laitetaan videoita ja kuvia. Kuvat voivat olla juuri loppuneesta pelistä, pelin parhaita hetkiä tai muuta.

Median välityksellä jääkiekko koskettaa suurta osaa suomalaisista, niitäkin, jotka eivät aktiivisesti seuraa tai edes halua seurata lajia.

Jääkiekko saa valtavia katsojamääriä Suomessa. Se on yksi suosituimmista urheilulajeista ja harrastusvaihtoehdoista.

Jääkiekon huikeasta suosioista kertoo se, että vuoden 1995 loppuottelua kokoontui kotitelevisioiden ääreen tapittamaan enimmillään jopa 2,3 miljoonaa silmäparia. Vuoden 2011 kultaottelu veti ruudun eteen hippusen suuremman joukon eli 2,4 miljoonaa henkilöä. Ja näihin lukuihin eivät edes kuulu baareissa ja ravintoloissa kisoja seuranneet katsojat.

Oma kiinnostus? Miksi?

Omalla kohdallani kiinnostus alkoi siitä, kun sain ensimmäisen järjestelmäkameran. Aluksi otin vain muutamia kuvia peleissä, muistoiksi.

Tykkään valokuvata luontoa, mutta siitä ei tule samaa fiilistä. Onhan sekin kivaa, mutta jotakin siitä puuttuu. Ihmisten kuvaaminen on myös aika kivaa, mutta ei siihen löydy intohimoa

Mallien ohjaaminen kuulostaa helpolta ja varmasti sitä on, mutta omalla kohdallani se ei onnistu. Pitää olla jokin valokuvauksen kohde, johon löytyy intohimoa ja josta nauttii. Jotain, mikä tekee onnelliseksi. Minulle se on jääkiekko.

Aluksi kuka vain sai viedä hallille kameran ja ottaa kuvia, mutta nykyään se on kielletty ja siihen pitää kysyä lupa. Sitä kutsutaan akkretointipyynnöksi. Aluksi kuvaus oli haastavaa, mutta ainakin itse olen huomannut kuvista paljon kehitystä ja voin kehittyä lisää jatkossakin. Syy sille on varmaan se, että olen pienestä pitäen seurannut jääkiekkoa, kun vanhemmat ovat käyneet katsomassa pelejä tai katsoneet kotona. Vaikka olihan se aluksi kivaa olla kannustamassa joukkuetta, niin on se kivaa valokuvata peliä. Kyllä siinäkin sen tunnelman aistii.

Kuvasin pitkään Canon 1100D -kameralla. Aloittelijalle se oli todella hyvä kamera, ja perusasiat oppi nopeasti. Sen kanssa käytin aluksi Canonin objektiivia 55-250 mm ja Sigman objektiivia 150-500 mm. Muutaman vuoden jälkeen sain Canon 7D -järjestelmäkameran. Sen kameran opetteluun meni vähän aikaa, sillä se oli erilainen kuin entinen kamerani.

Jääkiekko-ottelu kestää noin kaksi ja puoli tuntia, joten siinä tulee otettua paljon kuvia. Ennen kuin aloitan kuvaamaan, vaihdan kameran asetukset. Ottelun aikana otan noin 800 kuvaa, joista osan poistan, jolloin jäljelle jää noin 200 kuvaa. Sen jälkeen on edessä kuvien muokkaus, joka on helppoa Photoshopilla.

Oma jääkiekkotausta

Olen nuoresta pitäen seurannut jääkiekkoa, koska isäni katsoi sitä televisiosta. Pienempänä myös pääsin äidin ja isän mukaan KalPan kotipeleihin. Pienempänä ei ymmärtänyt sen merkitystä ollenkaan, mutta nykyään tajuaa, miten iso merkitys sillä on suomalaisille. Jääkiekon fanittaminen alkoi vuonna 2010, kun lähdin kaverini kanssa katsomaan pronssipeliä Jyväskylään.

Sen jälkeen rupesin enemmän käymään KalPan kotipeleissä, ja pian sain kavereita, joiden kanssa olin hallilla. Muutamalla kaudella minulla oli seisomapaikkakausikortti. Olin siellä, missä muutkin kannattajat, jotka kannustivat kotijoukkuetta. Rupesin myös ostamaan fanituotteita.

Keväällä 2015 kuvasin ensimmäisen jääkiekkopelini, ja siitä se sitten lähti. Vaikka se oli minulle uutta, niin hyvin siinä oppi. Aluksi oli hankalaa laittaa kaikki asetukset kohdilleen, mutta nyt se menee jo rutiinilla.

Kaudella 2015–16 pääsin valokuvaamaan peleissä, ja minut haluttiin KalPan toiseksi valokuvaajaksi kuvaamaan CHL-peleissä ja tapahtumissa. KalPalla oli kauden aikana muutama tapahtuma, joihin kuuluivat toritapahtuma kauden alussa, joulutapahtuma ja perhepäivä liigaottelun alla. Keväällä 2016, kun ykköskuvaaja joutui olemaan poissa, pääsin ykköskuvaajan rooliin. Olihan se ihan huikea kokemus olla ykköskuvaajana, ja peleissä tehdyt ylimääräiset kuvaukset olivat ikimuistoisia.

Kaudella 2016–17 valokuvasin myös CHL- ja liigapeleissä.

Nyt on kulunut noin 10 vuotta siitä, kun aloin käymään kunnolla peleissä. Siihen väliin on mahtunut monta vierasreissua, jolla tarkoitetaan matkustamista toiselle paikkakunnalle. Monia kotipelejä, joissa tuli huudettua ääni käheäksi. Monia voittoja ja monia tappioita, koska ei urheilussa aina voi voittaa.

Omalla kohdalla ikimuistoisimmat pelit, joissa valokuvasin olivat: 2016 KalPa a-nuorten pronssipeli, jossa nuoret voittivat pronssia, ja keväällä 2017 finaalipelit. Se oli jotain uskomatonta, ja ei siinä vaiheessa löytynyt sanoja. KalPan kausi päättyi hopeaan, mutta olimme silti ylpeitä siitä joukkueesta, että he pääsivät niin pitkälle.

Ikimuistoisia tapahtumia olivat myös Sami Kapasen ja Kimmo Timosen paidan jäädytykset. On todella upeaa, että tuollaisten pelaajien paidat jäädytetään ja nostetaan hallin kattoon.

Tunnettuja urheiluvalokuvia

Varmaan kaikki Suomen jääkiekkjoukkueiden mestaruudet ja mestaruusjuhlissa otetut kuvat ovat jääneet jokaisen mieleen. Niitä on sosiaalisessa mediassa, lehdissä ja televisiossa. Vaikka ei seuraisi jääkiekkoa, niin varmasti ne on tullut nähtyä jossakin vaiheessa. Varsinkin MM-kisojen kohdilla myös ne, jotka eivät seuraa jääkiekkoa, liittyvät joukkoon.

Vuoden 1995 joukkuekuva finaaliottelun jälkeen, jossa jokaisella on kultamitali kaulassa. Taustalla roikkuu kolmen joukkueen liput ja keskellä on Suomen joukkueen lippu, toisella puolella hopeaa saanut Ruotsin joukkueen lippu ja pronssia saanut Kanadan joukkueen lippu. He olivat saaneet kukkakimppuja, joita on pelaajien tai valmentajien kädessä. Keskellä on tietysti maailmanmestaruuspokaali eli poika.

Vuoden 2011 joukkuekuva, joka on otettu finaaliottelun jälkeen Suomen voittaessa kultaa. Keskellä on pahvi, jossa lukee IIHF WORLD CHAMPIONS 2011, ja reunassa on Suomen lippu ja toisessa reunassa IIHF:n logo. Keskellä joukkueen kapteenin kädessä on pokaali. Taustalla näkyy muutama suomalaisfani, sillä kisat olivat Slovakiassa.

Vuonna 2016 otettu kuva, jossa Patrik Laine istuu jäällä ja on pettynyt. Kuva on otettu finaaliottelun jälkeen. Aina ei voi voittaa, mutta finaaliottelun jälkeen pettymys on suuri. Joukkue tekee kaikkensa sen eteen, että kultaa tulisi. Onhan sellainen sanonta, että hopea ei ole häpeä, vaikka välillä se tuntuu häpeältä.

Urheilualokuvaaja

Aleksandra Szmigiel on palkittu kuvajournalisti, joka kuvaa yleisurheilua. Hänen kuvansa tuovat tunnelmia yleisurheilukisoista. Löytyy ilon ja pettymyksen merkkejä. On kuvia monipuolisesti läheltä ja kaukaa. Jos seuraa yleisurheilua, hänen kuviensa avulla pääsee urheilijoiden tunnelmiin. Kuvissa on käytetty luonnonvaloa, jonka takia ne ovat minun mielestäni todella kauniita.

Monesti palkittu urheilualokuvaaja Bob Martin kuvaa urheilua monipuolisesti. Hänen jotkut kuvansa on otettu mielenkiintoisesta kuvakulmasta, joka tuo mielenkiintoa kuviin. Kuvista välittyy urheilijoiden tunnelma, ja kuvat on otettu oikeaan aikaan.

Juha Tamminen on freelancervalokuvaaja, joka kuvaa monipuolisesti urheilua. Hän on aloittanut urheilun valokuvaamisen vuonna 1983. Hänen kuvistaan näkee, että hän on kuvannut pitkään. Hänellä on paljon lähikuvia urheilijoista, mikä erottaa hänet muista valokuvaajista.

Bruce Bennett on legendaarinen jääkiekkovalokuvaaja. Hänen kuvansa ovat kiinni siitä oikeasta hetkestä. Hän on ollut oikeaan aikaan oikeassa paikassa, mikä tekee hänen kuvistaan miellyttäviä. Hän kuvaa monipuolisesti jääkiekkoa, eri kuvakulmista. Hän on kuvannut jääkiekkoa pitkään, joten hän tietää oikeat paikat ja sen, minkälainen valaistus jäähallissa on.

Tristan Shu kuvaa monia urheilulajeja. Hän on tehnyt monia yhteistöitä, ja huomasi siellä muutaman hiihtoon liittyvän yhteistyön. Hänen kuvissaan on oikeanlaista meininkiä, ja kuvat on otettu juuri oikeaan aikaan. Kuvia on otettu myös mielenkiintoisista kuvakulmista. Enemmän on laajoja kuvia, jotka on hyvin sommiteltu.

Suomalaisia urheiluvalokuvaajia

Otin yhteyttä muutamaan suomalaiseen valokuvaajaan, jotka kuvaavat urheilua, ja kysyin heiltä muutaman kysymyksen, joihin he vastasivat.

Miksi urheilu innosti sinua valokuvaamaan?

Vesa Pöppösellä urheilu ja valokuvaus ovat kumpikin lähellä sydäntä, ja urheilukuvaus yhdisti nämä.

Tomi Hänninen on aina tykännyt hienoista urheilukuvista ja siitä, kuinka sekunnin murto-osassa voi tallentaa jonkin upean tilanteen tai kertoa tarinaa. Hänninen on aina pitänyt valokuvauksesta, mutta nimenomaan urheilukuvaus on kiehtonut paljon.

Petri Saarelainen on aloittanut valokuvauksen vuonna 2013 harrastuspohjaisesti, mutta hän ei ole harjoitellut urheilukuvausta moneen vuoteen. Saarelainen kävi kuvaamassa vuonna 2016 ensimmäiset junnupelit, sillä hänen ystävänsä pelasi silloisessa juniorijoukkueessa. Tästä hänen matkansa jatkui loppuvuodesta edustusjoukkueen mukana, ja sen jälkeen hänen uransa urheilukuvauksessa on laajentunut.

Minkälaisia urheilukuvaajia on?

Pöppönen valokuvaa eniten jääkiekkoa, mutta kaikki muukin urheilu kiinnostaa. Vesa on myös kuvannut mm. yleisurheilua, futista, pesistä ja ralleja.

Hänninen kuvaa ihan kaikkea laidasta laitaan. Eniten hän kuvaa varmaan jääkiekkoa, mutta mieluisimpia ovat ralli ja näyttävät lajit, kuten mäkihyppy. Myös Saarelainen kuvaa tällä hetkellä oikeastaan kaikkea, mutta pääpaino on jääkiekossa ja moottoriurheilussa.

Onko urheilukuvauksessa jotain hyviä ja huonoja puolia?

Pöppösen mielestä urheilukuvauksessa on enimmäkseen vain hyviä puolia, ja niitä on paljon. Huonoja puolia ovat ehkä vain kallis kalusto, joka kuvaamiseen vaaditaan. Hänninen on samaa mieltä.

Hänninen näkee hyvinä puolina sen, että on mahdollisuus toteuttaa itseään ja huomata, kun tapahtuu kehitystä. Urheilukuvauksessa tapaa paljon uusia ihmisiä ja pääsee monenlaisiin tilaisuuksiin. Huonona puolena on ehdottomasti alan epävarmuus.

Valokuvaajille riittää huonosti töitä, eikä hyvää kuvaa arvosteta tarpeeksi. Työ on myös raskasta fyysisesti ja rasittaa kovasti esimerkiksi niska-hartiaseutua.

Saarelaisen näkökulmasta urheilu luo elämyksiä meille kaikille, mutta monesti valokuvaajana tilanteet pääsee kokemaan vielä vähän lähempää. Petri on myös saanut monia ystäviä uransa ajalta. Heikkoutena on ehkä se, että harvat urheilujoukkueet näkevät mediatuotannon potentiaalia eivätkä sen takia löydä tarvittavaa budjettia kuvaajille.

Journalismissakin urheilukuvaajien alarajo on merkittävä, ja lehtikuvauksella eläminen on entistä hankalampaa. Eli elantonsa saaminen urheilukuvauksella on se suurin huono puoli, mutta ei missään nimessä mahdottomuus, jos on tarvittavasti intohimoa ja yrittämistä.

Onko jokin ikimuistoinen ottelu, jonka olet kuvannut?

Pöppösen ikimuistoisimmat ottelut olivat: JYP-HPK viides play off -peli 2017, jatkoaika ja Mikko Kuukan ratkaisumaali, josta hän sai erittäin hyvän kuvan. Vesan kuva julkaistiin Keski-suomalaisessa, ja hän sai siitä paljon kehuja. Vesa kuvasi Helsingissä 2018 Global series – Winnipeg vastaan Florida otteluita. NHL oli jo pikkupoikana lähellä sydäntä, joten NHL-otteluiden kuvaaminen oli hänelle mahtava kokemus.

Hännisen on vaikea mainita vain yhtä ikimuistoisinta ottelua, mutta hienoja on monia. Esimerkiksi jääkiekon MM-finaalit, joissa Suomelle on tullut kultaa. Hän oli 2011 Bratislavassa kuvaamassa MM-kisoja ja lensi silloin Leijonien kanssa charterkoneella kotiin hävittäjien lentäessä koneen vierellä.

Saarelaisen on vaikea nimetä yhtä ainutta, mutta isot ottelut jäävät aina mieleen. On ehdottomasti parasta, kun pelataan suurista panoksista ja tunne räiskyy.

Suosittelko muiden kokeilevan urheilukuvausta?

Pöppönen näkee, että urheilun kuvaamisessa tapahtuu paljon, ja että reaktiot ja tilanteet ovat "aitoja". On todella palkitsevaa, jos tärkeät hetket saa tallennettua kuvaan. Työ on erittäin haastavaa, mutta onnistumiset palkitsevat.

Hänninen ei voi suositella alaa sikäli, että töitä on huonosti. Ja trendi on laskeva koko ajan, kuvaajia irtisanotaan ja pelkällä urheilukuvauksella on erittäin vaikea elää. Toki sivutyönä se voi olla antoisaa ja haastavaa.

Saarelaisen mielestä ei välttämättä kannata hypätä heti kuvaamaan urheilua, vaan esimerkiksi ensin tutustua lajiin ja löytää sieltä kautta intohimoa tekemiseen. Jos valokuvaus muutenkin kiinnostaa, se on varmasti hyvä väylä yhdistää kaksi intohimoa. Rahan takia urheilukuvaamista ei lähtökohtaisesti kannata tehdä, eli aika paljon tätä tehdään rakkaudesta lajiin.

Kun lukee kuvaajien vastauksia, osaan niistä voi samaistua. Kun kuvaa samaa lajia, kaikkien kuvat näyttävät erilaisilta, vaikka kalusto olisi sama. Olen myös samaa mieltä siitä, että kamerat ja objektiivit ovat kallis sijoitus, mutta tekemällä töitä ja säästämällä rahaa voi joskus saada ne.

Miten urheilukuvaus eroaa muista?

Harjoittelu on tärkeää ja että käy monesti kuvailemassa mahdollisimman monessa pelissä. Sijainti on tärkein: on tärkeää päästä lähelle. Pitää myös olla hyvä objektiivinen, jolla pystyy tarkentamaan lähelle. Objektiivin hyvä pituus on 300 mm. Kun urheilussa mennään lujaa, pitää keskittyä siihen, mitä kuvaa. Pitää saada kaikki hyvät tilanteet talteen.

Luonnossa tarvitaan pitkää putkea, mutta siellä ei liikuta nopeasti, paitsi jos joku eläin juoksee ja haluaa ottaa siitä sarjakuvia. Luonnossa käytetään luonnon valoa ja jäähalleissa on lamput tai loisteputket, joten pitää säätää valkotasapaino oikeaan kohtaan, että kuva näyttää hyvältä eikä ole esimerkiksi sininen. Myös ISO kannattaa säätää sopivaan kohtaan, mutta ei liian isolle, ettei tule kohinaa kuviin.

Valinta JPG- ja RAW-kuvien välillä riippuu kamerasta ja siitä, miten kamera puskuroi kuvia. RAW-muodossa on alkuperäiset kuvat, jotka saa muutettua JPG-muotoon, ja niitä on helpompi editoida. Pitää olla myös isompi muistikortti, jos haluaa kuvata RAW-kuvia, koska ne vievät tilaa. Jokainen valitsee itse, kumpia kuvaa.

Jos kuvaa yleisurheilua, tarvitsee todella laajan linssin. Luonnossa laaja linssi sopii vain siihen, että ottaa maisemakuvia. Yleisurheilua kuvatessa pitää saada kuvaan näkyviin, kuka siinä on ja mitä siinä tapahtuu.

Urheilukuvauksessa jotkut käyttävät salamaa, että saa valoisempia kuvia. Esimerkiksi lumilautailukuvaajat käyttävät salamaa.

Urheilukuvauksen tärkeitä asioita

Omasta mielestäni on tärkeää tuntea laji hyvin, ennen kun sitä alkaa valokuvaamaan. Kannattaa siis lukea paljon uutisia. Jääkiekkopeleissä aina sattuu ja tapahtuu, ja se näkyy myös valokuvaajien kuvissa.

ISO-herkkyys on hyvä säätää sopivaan kohtaan, mutta ei niin suureen, että kuviin tulee kohinaa. Jos omistaa hyvän ja kalliin linssin, pystyy kuvaamaan täydellä aukolla. Tarvitaan myös nopea runko, joka tarkoittaa nopeasti kohteeseen.

Ammattilaiset käyttävät pitkää putkea, että he saavat hallittua kauimmaisista kohteista. Lyhemmällä putkella saa hallittua lähellä liikkuvia kohteita.

Peleissä kannattaa varautua kaikkeen, koska ei koskaan tiedä, mitä tapahtuu. Vaikka toinen joukkue olisikin pelin ennakkosuosikki, niin voi olla, että vastustaja voittaa. Välillä tulee vähämaalaisia pelejä, ja välillä tulee paljon maaleja.

Siitä päästään sarjakuvaukseen: on tärkeää pitää sarjakuva-asetus kamerassa päällä. On tärkeää seurata pelaajia, että saa oikeasta pelaajasta tuuletuskuvan, jos hän tekee maalin. Sitten kun alkaa oppimaan pelin ja pelaajien seuraamista, sarjakuvaus vähenee. Sarjakuvia voi ottaa, jos pelissä tapahtuu jotain ja jos haluaa varmasti saada siitä kuvan.

Kameroissa on eri ohjelmia tarkennusta varten, ja se riippuu kamerasta. Yhden pisteen tarkennuksen voi valita kehittyneimmissä kameroissa, ja siihen voi lisätä tukipisteitä tai 3D-toiminnon.

Tarkennusta on hyvä harjoitella. Pienellä putkella se on helppoa, mutta pidemmällä putkella se on jo vaikeampaa.

Ammattilaiset käyttävät tarkennusta peukalolla, ja he ovat vaihtaneet asetuksista tarkennuksen peukalonapille.

On tärkeää, että ruutuja tulee paljon, jotta on varaa valita. Kun miettii valintaa JPG- ja RAW-kuvien välillä, RAW-kuvat ovat parempi vaihtoehto, vaikka ne ovatkin suurempia tiedostoja ja vievät enemmän tilaa. Hyvä puoli on, että niitä pystyy muokkaamaan paremmin. Mutta JPG-versiotkin ovat hyviä.

Jos päättää kuvata RAW-kuvia ja on pieni muistikortti, on hyvä omistaa niitä pari kappaletta. Kuvien pitäisi mahtua myös yhdelle isolle muistikortille.

Kuvatessa on hyvä vaihdella polttoväliä, jos haluaa saada taustaa hallittua paremmin. On tärkeää tietää, minkälaista tarkennusta käyttää. Voi käyttää manuaalista tarkennusta, tarkennuksen lukitusta tai jatkuvaa tarkennusta. Urheilua kuvatessa tyypillisin tarkennusmuoto on jatkuva tarkennus.

Jos haluaa mielenkiintoa kuviin, voi käyttää erilaisia kuvakulmia ja erilaisia kuvakokoja. Ne tuovat kuviin uutta mielenkiintoa.

Jos haluaa ammattilaiseksi, on syytä hakea kouluun. Sieltä saa kaiken tiedon, jota tarvitsee. Jos kuvaa vain omaksi iloksi, on hyvä osata perusasiat, niin se antaa uutta potkua.

On hyvä myös omistaa sadesuojat, sillä kamerat eivät kestä paljon vettä. Sadesuoja suojaa kameraa kastumasta.

Viitteet

Toimitus. Jääkiekon MM-kisat 1995 – Se ensimmäinen kultamitali

<https://www.leijonat.com/2013/03/14/jaakiekon-mm-kisat-1995-se-ensimmainen-kultamitali/>

Manu Marttinen. Kuvajournalismi 2016 -kilpailun voittajat

<https://www.journalisti.fi/artikkelit/2017/3/kuvajournalismi-2016-kilpailun-voittajat/#gallery-7>

Scandinavian photo. Opas eppisten urheilu- & actionkuvien ottoon

<https://www.scandinavianphoto.fi/inspiroidu/inspiroidu/opas-eppisten-urheilu---actionkuvien-ottoon>

Greelane. Kattava katsaus valokuvaushistoriaan <https://www.greelane.com/fi/humanistiset-tieteet/historia-ja-kulttuuri/history-of-photography-and-the-camera-1992331>

Suoimikiekko. Suomen jääkiekkomaajoukkue – Leijonat
http://www.suoimikiekko.com/?page_id=48

Galleriapihatto. Taidemuotona jääkiekko, urheilu ja valokuvaus

<http://www.galleriapihatto.fi/taidemuotona-jaakiekk-urheilu-ja-valokuvaus/>

Seppo Pänkäläinen. Lyhyt johdatus suomalaiseen urheilujournalismiin ja tutkimuksen historiaan

<http://www.suhs.fi/wp-content/uploads/2017/05/P%C3%A4nk%C3%A4l%C3%A4inen-Seppo-Lyhyt-johdatus-suomalaiseen-urheilujournalismiin-ja-sen-tutkimuksen-historiaan-SUHS-vsk-1998.pdf>

Marja Siekkinen. Ruotsi voittaa Suomen urheilujournalismissa

<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=185&artikel=5003806>

<https://www.msn.com/fi-fi/urheilu/muu-urheilu/historian-ikonisimmat-urheilukuvat/ss-BBZnDKi#image=2>

Jennifer Classin The History Of Sports Photography <http://photographs335.over-blog.com/2015/06/the-history-of-sports-photography.html>

Tatu Heiskanen. Itsenäisen Suomen urheilusaavutuksia

<https://klassikka.onedu.fi/lehti/zine/37/article-5290>

Isaiah Burch. The History of Sports Photography – Part II

<https://myphotographydesignblog.com/the-history-of-sports-photography-part-ii/>

